

PLA DOCENT MOVIMENT 2

Curs: 2n
Especialitat: Interpretació
Codi de l'assignatura: 521010
Assignatura: Moviment 2
Tipus d'assignatura: Obligatòria comuna
Crèdits ECTS de l'assignatura: 10 ECTS Esgrima Artística 1: 2 ECTS Expressió Corporal 2: 4 ECTS Dansa 2: 2 ECTS Dansa 3: 2 ECTS
Hores totals de l'assignatura: 250 h.
Impartició: anual
Professors/es: Juanjo Cuesta, Pere Jané, Andreu Raich, Esther Sabaté.
Descriptors: <ul style="list-style-type: none">
- Relació cos, espai i temps en la producció de moviment expressiu teatral. Coralitat i lideratge, Manipulacions estilístiques no codificades del disseny corporal.
- Iniciació a l'esgrima artística amb tècnica bàsica de floret esportiu, sense fer servir els contraatacs. Introducció a l'esgrima ambidextra.
- Treball de la coordinació corporal, de les qualitats de moviment i de l'organització del moviment a través de la dansa.
EXPRESSIÓ CORPORAL 2 <i>Relació cos, espai i temps en la producció de moviment expressiu teatral. Coralitat en el moviment dramàtic i complicitat cinètica. Lideratge, kinesfera, espai interactoral, trajectòries, tempo volum de l'espai. Manipulacions estilístiques no codificades del disseny corporal. Referents dramàtics corporals: Creadors, discursos o companyies.</i>
ESGRIMA ARTÍSTICA 1 <ul style="list-style-type: none">
- <i>Tècnica bàsica de floret esportiu, sense fer servir els contraatacs.</i>
- <i>Introducció a l'esgrima ambidextra Les trajectòries ofensives circulars (molins). Variacions de l'eix de combat cos a cos.</i>
DANSA 2 <ul style="list-style-type: none">
- <i>Aprofundiment i ampliació de la coordinació entre les parts del cos: columna, extremitats, i la seva relació amb el centre, amb l'eix i l'arrelament, a través de pautes musicals, fraseig, pulsio i ritme.</i>
- <i>Aprofundir en l'estudi i anàlisi de les diferents qualitats de moviment.</i>
- <i>Organització del moviment amb eines de fraseig, improvisació i composició per afavorir la comprensió d'estructures coreogràfiques senzilles.</i>
DANSA 3 <ul style="list-style-type: none">
- <i>Aprofundiment i ampliació de la coordinació entre les parts del cos: columna, extremitats, i la seva relació amb el centre, amb l'eix i l'arrelament, a través de pautes musicals, fraseig, pulsio i ritme.</i>
- <i>Aprofundiment de l'estudi i anàlisi de les diferents qualitats de moviment amb eines de fraseig, improvisació i composició per afavorir la comprensió d'estructures coreogràfiques.</i>
Requisits: Moviment I
Observacions: Per l'aprenentatge dels coneixements i habilitats de dansa, serà imprescindible el treball a classe amb mestre instrumentista.

COMPETÈNCIES QUE S'ADQUIRIRAN EN CURSAR L'ASSIGNATURA

Descripció competències:

Específiques:

1. Estudi aprofundit dels principis d'acció-reacció en el moviment.
2. Significació dramàtica del gest corporal.
3. Esgrima amb una doble vessant artística i esportiva.
4. Tècniques de moviment o habilitats psicomotrius: dansa.
5. Coneixement anatòmic de l'aparell locomotor i el seu ús per a millorar la presència escènica.
6. Mostrar versatilitat en l'aplicació de les qualitats de moviment i en la connexió cos-emoció del treball interpretatiu de l'actor/actriu.
7. Ser capaç d'executar una partitura corporal a través de la pulsó, el fraseig, la musicalitat, el ritme i la interacció entre so i moviment.
8. Ser capaç d'emprar pautes de moviment en l'ús de la improvisació i la composició actoral.
9. El cos com a instrument creatiu.

Genèriques (Transversals):

1. Ser conscient dels diferents usos i expressions variades del propi cos i fer-ne un ús saludable.
2. Interaccionar amb la resta de llenguatges que formen part de l'espectacle.
3. Potenciar la consciència crítica, aplicant una visió constructiva en el treball sobre si mateix.
4. Fomentar l'expressió i creació personal, mostrant responsabilitat, sinceritat i generositat en el procés creatiu, així com la resolució de conflictes en el treball en equip.
5. Fomentar l'autonomia, la intel·ligència emocional i l'autoregulació en l'àmbit de l'entrenament corporal.

RESULTATS DE L'APRENTATGE.

Coneixements:

ESGRIMA 1

1. Conèixer i comprendre els conceptes bàsics artístics i esportius de l'esgrima : velocitat, oportunitat i distància.
2. Conèixer la frase d'armes : atac, parada i contestació immediata.
3. Conèixer les aplicacions bàsiques de la esgrima artística.

EXPRESSIÓ CORPORAL 2

1. Millora de la organització de l'escalfament per a actors. Diferències entre els tipus d'escalfament i la conveniència i utilitats de cadascú segons la feina a fer.
2. Comprensió de les particularitats conceptuals del treball físic en grup en teatre de forma significativa: Complicitat, equilibri, simultaneïtat, successió, cànon, eco, accents, moviment continu no accentuat, coordinació, moviment pactat i moviment improvisat en grup.
3. Elements influents en la narrativitat del gest i del moviment dramàtic.
4. Relació cos-espai.
5. Referents dramàtics: Creadors, discursos o companyies de predominança corporal (revisió puntual a fi de il·lustrar continguts pràctics corporals, o bé per orientar els exercicis creatius).

DANSA 2

1. Conèixer, comprendre i aplicar l'articulació diferenciada i integrada de les diferents zones de la columna vertebral a diversos moviments de dansa.
2. Aprofundir en la coordinació del moviment de les extremitats inferiors i superiors i la seva relació amb el centre.
3. Conèixer diferents qualitats del moviment i matisos.
4. Aprofundir en l'afinació i millora de la memorització, la coordinació, la precisió i la fluïdesa del moviment en relació a les diverses frases coreogràfiques.
5. Conèixer i experimentar la disponibilitat pel canvi, l'espontaneïtat, l'atenció i les qualitats que es treballen en les tècniques d'improvisacions individuals, de parelles i de grups, a fi de relacionar-les amb el treball tècnic de dansa.

DANSA 3

1. Entendre i aplicar els conceptes de direcció e intenció del moviment en l'espai.
2. Aprofundir en l'ús de la coordinació i les diferents qualitats del moviment.
3. Aconseguir llibertat d'elecció en l'ús de la fisicalitat.
4. Ser conscient de la música en relació al moviment i el cos.
5. Conèixer estructures bàsiques per saber crear i proposar diferents seqüències de moviment o frases coreogràfiques.
6. Desenvolupar l'escolta i la intuïció en la relació corporal i saber aplicar-ho en el treball en parelles i grups.
7. Gestionar les capacitats tècniques personals amb exigència i rigor a fi de potenciar les habilitats motrius i poder aplicar en els diferents llenguatges interpretatius.

Habilitats, procediments o destreses:

ESGRIMA ARTÍSTICA 1

1. Ser capaç de proposar accions ofensives inicials amb claredat.
2. Ser capaç de reaccionar de manera defensiva als atacs.
3. Dominar la coordinació adequada entre les extremitats superiors i inferiors per poder realitzar la frase d'armes amb desplaçament.

EXPRESSIÓ CORPORAL 2

1. Gestionar de forma autònoma cada tipus d'escalfament segons la feina posterior i dur-ho a terme.
2. Ús teatral de la expressivitat derivada de la relació cos - espai.
3. La articulació del moviment. (Articulació de la frase, moviment continu, articulat i segmentat. La

puntuació i la accentuació)

4. Fer servir correctament concepte de temps en la producció de moviment expressiu en absència de codificació ni estil predeterminat (Temps intern de l'actor)
5. Utilització àgil i creativa del conceptes constitutius del moviment en grup.
6. Manipulació estilística del moviment quotidià.
7. Transposicions fent servir la corporalitat i el moviment: D'actor en objecte, en escenografia, en espai escènic, en espai sonor o en vestuari. Aplicacions dramàtiques.
6. Graus d'estilització corporal.
7. Capacitat per a la creació escènica corporal. Desenvolupament de la sensibilitat estètica i artística.

DANSA 2

1. Saber treballar la columna vertebral per zones i integradament en relació a les necessitats del moviment: eix, corbes, successió.
2. Assolir un domini més gran en la coordinació general combinant segments i la totalitat, i el centre amb les extremitats.
3. Saber utilitzar diferents matisos i graus d'energia segons requereixi el moviment per exemple: lent i dens, ràpid i fluid, equilibri, desequilibri, caiguda, pes, recuperació, rebot, successió, oposició, suspensió.
4. Saber gestionar amb precisió progressiva les exigències de les frases de dansa: coordinació, ritme, espai, dinàmiques, formes i transicions.
5. Saber emprar i relacionar la improvisació per a millorar el moviment personal i les qualitats i tècniques de la dansa en la seva globalitat.

DANSA 3

1. Saber utilitzar i potenciar diferents qualitats de moviment, desenvolupant la percepció, la intuïció i els diferents graus d'energia segons requereixi el moviment: lent i dens, ràpid i fluid, equilibri, desequilibri, caiguda, pes, recuperació, rebot, successió, oposició, suspensió.
2. Saber diferenciar i relacionar el treball en el terra i el centre: tres nivells d'execució; terra, nivell mig, i a dalt.
3. Tenir coneixements bàsics i consciència de la importància del moviment, en relació de la seva ubicació en el espai.
4. Entendre el frasejat del moviment com a estructura bàsica, utilitzant: la coordinació, la respiració, el ritme, els impulsos.
5. Saber crear situacions de composició compartida a través del treball en parella o en grup.
6. Saber emprar i relacionar la improvisació per a millorar el moviment personal i les qualitats i tècniques de la dansa en la seva globalitat.
7. Desenvolupar la propioceptivitat a través del moviment intern i extern, sentir-se i sentir l'espai, la música i els altres companys/es.

Actituds:

1. Desenvolupar la constància i l'atenció en el treball.
2. Desenvolupar el sentit d'adaptació a les situacions de diàleg.
3. Desenvolupar el sentit de percepció de l'altre per poder interactuar amb ell sigui en situacions d'oposició (combat) o de cooperació (coreografia o pre-coreografía).
4. Gestió del grup i de la parella: Prevenció i resolució del conflicte en processos creatius.
5. Sentit de la responsabilitat i la solidaritat a través del treball coral i en duo: donar, implicar-se, aportar, acceptar, respectar el treball propi i el col·lectiu.
6. Capacitat de portar a terme accions teatrals col·lectives.
7. Desenvolupar la propioceptivitat a través del moviment intern i extern, sentir-se i sentir l'espai, la música i els altres companys/es.
8. Desenvolupar la disponibilitat que requereix el treball combinat d'emocions i moviment en l'espai.
9. Desenvolupar la consciència de la paleta de possibilitats i la presa de decisions precises.
10. Desenvolupar el rigor i el sentit crític, la responsabilitat i el respecte envers el treball propi i el col·lectiu.
11. Tenir la capacitat d'assimilar i sintetitzar els conceptes fonamentals de la assignatura.

CONTINGUTS FORMATIUS (TEMARI)

Blocs de contingut:

ESGRIMA ARTÍSTICA 1

Tema I

1. La guàrdia i els desplaçaments.
2. Forma d'empunyar l'arma. La salutació i els desplaçaments amb l'arma.
3. L'a fons.

Tema II

1. La superfície vàlida. La convenció del floret.
2. Les línies d'esgrima.
3. Les distàncies.

Tema III

1. Les agregacions o lligaments.
2. Les preparacions d'atac: canvi, doble canvi, pressió.
3. Envits i absències de ferro.

Tema IV

1. Els atacs simples : directes i indirectes.
2. Atacs utilitzant les preparacions conegudes a les tres distàncies.
3. Atacs sobre les agregacions o envits de l'adversari.

Tema V

1. Les accions defensives: la parada simple.
2. Respostes i contrarespostes simples (directes o indirectes).

Tema VI

1. Els atacs compostos.
2. Les parades i respostes compostes.

Tema VII

1. L'esgrima artística: estilització i imaginació al servei de la dramaturgia.
2. Les forces oposades: utilització del cos a cos en l'espasa i daga.

EXPRESSIÓ CORPORAL 2

1. - Cos-espai. La gestualitat i el moviment: Centre escènic, perifèria escènica, primer pla, fons, plans de l'espai (frontal, back, perfil, diagonals), nivells de l'espai (baix-terra, mig-recolçaments, d'en peus-sobre objecte), nivells de la marxa, trajectòries, kinesfera, espai interactoral i espai total.
2. Articulació del moviment:
  - Divisions corporals. Cos global i cos parcial. Foco gestual.
  - La frase corporal. Els fragments de moviment. La segmentació corporal, el moviment segmentat. Els connectors.
  - Puntuació i accentuació gestual i del moviment dramàtic
  - Moviment articular i moviment segmentat.
  - La economia en el moviment escènic. i memòria corporal.
  - Moviment directe, moviment flexible
3. Explotació del moviment en grup:
  - Escolta i complicitat en el moviment coral.
  - El foco en el moviment.
  - Tècniques de lideratge en la improvisació i creació de moviment. El contacte físic com a substitut del líder. Estratègies de camuflatge, de seguiment i de canvi del líder.
  - Tecnificació de la producció de moviment per successió, simultaneïtat, eco, cànon i acció/reacció.
  - Netedat gestual i equilibri espacial des del moviment del grup d'actors.
  - Volum de l'espai i del gest.
  - Corifeu en el moviment.

- Aplicació: Improvisacions o composicions escèniques corals. Teatralitat del moviment en grup. El ritme coral dramàtic.
- 4. Transposicions : De actor en objecte, en escenografia, en espai escènic, en espai sonor o en vestuari.
- 5. Graus d'estilització corporal: Natural, amplificada, molt amplificada..
- 6. Gammes progressives i degressives. Regulació d'intensitats:
  - De velocitat i el volum d'ocupació gestual. Variacions de velocitat i amplitud. (Ràpid-gran, ràpid-petit, lent-gran, lent-petit)
  - D'estil: De natural a molt amplificat.
  - De tensió dramàtica: 1-4, 1-10, 1-20.
- 7. -Referents dramàtics: Creadors, discursos o companyies de predominança corporal (revisió puntual a fi de il·lustrar continguts pràctics corporals, o bé per orientar els exercicis creatius).
- 8. Creació: Aplicació dels continguts en escenes teatrals d'expressió corporal creades pels alumnes i presentació col·lectiva.

DANSA 2

1. Respiració i propioceptivitat. Moviment intern, moviment extern (al terra).
2. Treball de localització, mobilitat, i reforç de zones de la columna vertebral (al terra). Ús dinàmic de la columna vertebral.
3. Centre de gravetat. Equilibri, suspensió, gestió del pes, impuls, caiguda, rebot, recuperació.
4. Treball amb les extremitats. Flexió, extensió, rotació. Fragmentació articular i segments.
5. Coordinació dels segments i el tot i el seu moviment en l'espai.
6. Col·locació de l'eix corporal. Alineació dinàmica. Flexibilitat, elasticitat, estirament. Utilització de centre de gravetat en el treball d'equilibri.
7. Desplaçaments. Projecció espacial, lateralitat, profunditat, horitzontalitat. Salts i girs.
8. Ritme. Intern i extern. Combinacions de passos i construcció d'estructures coreogràfiques amb dinàmiques diferents.
9. Improvisació. Individual, parelles i grup. Observació, escollir, prendre decisions, contacte visual, auditiu i tàctil.

DANSA 3

1. Desplaçaments. Projecció espacial, lateralitat, profunditat, horitzontalitat. Salts i girs.
2. Ritme. Intern i extern. Combinacions de passos i construcció d'estructures coreogràfiques amb dinàmiques diferents.
3. Improvisació. Individual, parelles i grup. Observació, escollir, prendre decisions, contacte visual, auditiu i tàctil.
4. Ús i reconeixement de les diferents qualitats de moviment.

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA:

Organització general de l'assignatura:

Hores de lectivitat presencial: 200 h

Hores de treball autònom: 50 h

Hores total assignatura: 250 h

Organització per mòduls:

- ESGRIMA ARTÍSTICA 1

Nº d'hores de lectivitat presencial: 40 hores (80%)

Nº d'hores de treball autònom de l'alumne: 10 hores (20%)

Nº d'hores totals de l'assignatura: 50 hores totals

- EXPRESSIÓ CORPORAL 2

Nº d'hores de lectivitat presencial: 80 hores (80%)

Nº d'hores de treball autònom de l'alumne: 20 hores (20%)

Nº d'hores totals de l'assignatura: 100 hores totals

- DANSA 2

Nº d'hores de lectivitat presencial: 40 hores (80%)

Nº d'hores de treball autònom de l'alumne: 10 hores (20%)

Nº d'hores totals de l'assignatura: 50 hores totals

- **DANSA 3**

Nº d'hores de lectivitat presencial: 40 hores (80%)

Nº d'hores de treball autònom de l'alumne: 10 hores (20%)

Nº d'hores totals de l'assignatura: 50 hores totals

Metodologia:

- Entrenament basat en el treball presencial, continuat i progressiu.
- Es realitzaran exercicis en parella i petits grups. L'aprenentatge dels nous moviments es produeix per exploració, imitació i correcció a partir dels comentaris del professor i dels companys de treball, així com per la pròpia dinàmica de l'exercici.
- Activa i participativa. Totes dues busquen la implicació i la motivació de l'alumne així per aconseguir l'èxit del seu procés educatiu.
- Per mantenir l'alumne connectat amb la realitat interpretativa, se li demanaran diferents treballs de creació personal.
- Aprofitament dels aprenentatges fets en temes o mòduls previs.
- Aquests treballs s'enfocaran sobre reptes similars o propers als sol·licitats en la realitat professional.
- Combinació de treball presencial a l'aula amb treball autònom.
- Classes presencials que incorporen els processos de respiració, propioceptivitat, col·locació, escalfament i desenvolupament dels temes al terra, dempeus i en desplaçaments.
- Repetició dels exercicis amb variacions.
- Acumulació de l'experiència, personal i col·lectiva.
- Progressió gradual de la dificultat i dels resultats.
- Improvisacions individuals, en parella i en grup, amb comentari de l'experiència.
- Treball de dansa amb mestre instrumentista.

Avaluació (Criteris, estratègies o activitats i ponderació):

- A cada bloc formatiu s'establiran les proves pertinents per a avaluar.
- Assoliment de les habilitats detallades en el programa.
- Autonomia i responsabilització del propi procés d'aprenentatge a través d'una regularitat en l'assistència a classe i la participació activa en la mateixa.
- Actitud d'escolta, observació i experimentació del propi procés d'assoliment dels continguts presentats.
- Millora des del punt de partida individual, en els aspectes de conèixer i saber utilitzar de forma més òptima el propi potencial de moviment.
- Modificació i millorament corporal.
- Interacció positiva amb el grup.
- L'avaluació contínua és una part important de la nota final.
- Assignatura presencial que implica la obligatorietat de l'alumnat d'assistència a totes les sessions. El professor pot valorar amb quin número de faltes es perd el dret a l'avaluació contínua informant a l'inici de cada bloc.
- La nota final de l'assignatura serà la resultant de la mitjana aritmetica i pertinentment ponderada dels diferents blocs formatius.
- Per poder fer promig s'hauran d'haver aprovat un mínim de 6 crèdits. Amb 4 crèdits suspesos l'assignatura quedarà suspesa i no es farà promig.

Avaluació per mòduls

ESGRIMA 1

Ponderació:

ASSISTÈNCIA	ACTITUDS	CONEIXEMENTS O CONCEPTES	PROCEDIMENTS O HABILITATS
10%	10%	10%	70%

EXPRESSIÓ CORPORAL 2

Ponderació:

ASSISTÈNCIA	ACTITUDS	CONEIXEMENTS O CONCEPTES	PROCEDIMENTS O HABILITATS
10%	10%	10%	70%

DANSA 2

Ponderació:

ASSISTÈNCIA	ACTITUDS	CONEIXEMENTS O CONCEPTES	PROCEDIMENTS O HABILITATS
10%	20% - Treball a classe - Treball en equip	10%: - avaluació continuada	60%: - 40% treball individual. - 10% control corporal i col·locació - 10% treball en grup

DANSA 3

Ponderació:

ASSISTÈNCIA	ACTITUDS	CONEIXEMENTS O CONCEPTES	PROCEDIMENTS O HABILITATS
10%	20% - Treball a classe - Treball en equip	10%: - avaluació continuada	60%: - 40% treball individual. - 10% control corporal i col·locació - 10% treball en grup

BIBLIOGRAFIA, FONTS I RECURSOS DE DOCUMENTACIÓ

Bàsics

1. Barba, E; Savarese , N.(2012). *El arte secreto del actor. Diccionario de antropología teatral*. Arzobispado Editorial. Bilbao, [CAPÍTULOS 2, 3 Y 4. Páginas 58-204]
2. Béjart, M.(1981). *Un instante en la vida ajena*. Gedisa. Barcelona.
3. Brozas Polo, M.P. (2003). *La expresión corporal en el teatro europeo del siglo XX*. Ñaque. Serie Técnica Teatral. Ciudad Real.
4. Franklin. E. (1996). *Dance imagery for technique and performance*. United States of America: Human Kinetics.
5. Franklin, E.(2004). *Conditioning for dance*. Human Kinetics. EE.UU.
6. Gaulier, P. (2011) “Web-Escuela Philippe Gaulier”. *Escuela Philippe Gaulier* <http://www.ecolephilippegaulier.com/>
7. Greene Haas, J.: *Dance Anatomy*. Human Kinetics. EE.UU,
8. Hoghe. R (1988). *Pina Bausch. “Historia de teatro-danza por Raimud Hoghe”*. Barcelona: Ultramar
9. Kowzan, T (1997) *El signo del teatro*.Madrid; Arco/ Libros, SL.
10. Kronlud, M.(1984). *Enseñanza de la esgrima de florete*, Gymnos Librería Editorial Deportiva. Madrid.
11. Nijinsky, V. (1953). *Journal de Nijinsky*. Gallimard, França.
12. Nijinsky. R (1983). *Vida de Nijinsky*. Barcelona: Destino.
13. Schinca, M.(2012). *Expresión corporal. Técnica y expresión del movimiento*. Wolters Kluwer. Serie Educación. Madrid, 2012 (4ª ed.).
14. Schlicher, S. (1993). *Teatre-dansa*. Institut del teatre .Barcelona.
15. Scherchner, R.(2012). *Estudios de la representación. Una introducción*. Editorial Fondo de Cultura Económica. Méjico DF.
16. Sennett. R (2009). *El artesano*. Barcelona: Anagrama